

WELCOME TO

IN A WORLD OF WAZE AND OTHER NAVIGATION APPS.

roadmaps seem outdated. Who would carry around a messy, folded, and bewildering picture of lines and colors when there is an easier, more accessible option right on your phone? Roadmaps include a myriad of crisscrossing lines most of which are not relevant for your journey or to get you to your specific destination. They have keys, pictures, and numbers that can be confusing and difficult to decipher. Roadmaps do not predict problems that may arise on the way to your destination. There are no traffic alerts and there are certainly no warnings of police cars that loom ahead. In all likelihood, most of you have probably never even held a roadmap.

The Torah is similar to a roadmap. It is a beautiful and intricate guide that marks points towards a relationship with, and emulation of, Hashem. Along the way, we are supposed to pick up values and integrate them into our lives. Inevitably, we get lost in all of the details and find it difficult to access them as we navigate toward the specific destination we are trying to reach.

Sometimes, we do not even look down at our roadmap. We wander aimlessly along the highways of our lives without paying attention to which way we should be going. We know that there is a destination and that we should be striving to get there, but we become distracted by the sights and the scenes along the way. How many people, if they were stopped in the street, would have answers to questions like: In what way are you working toward self-improvement? How are you trying to emulate Hashem today? Are you focused on taking steps for change? Are you mindful of your destination and how it should permeate every moment of your life?

Indeed, what are the steps to get us closer to Hashem? This may be too broad of a question with too many potential avenues to travel down. This is where TMI comes in. We need to work on one character trait at a time. The Torah teaches us how to do that, but sometimes it is hard to find the compass that will help us embark on the right journey.

Based on the book Cheshbon HaNefesh, we present a systematic approach to character development, a Waze to becoming a better person. We provide a method for thoughtful change and growth that we hope will yield personal and religious success. Each month we will be working on a different middah, with many different touch points to help inculcate the middah into our lives. This will include daily check-ins, weekly challenges, monthly contests, and more. Each participant will receive a journal with which to track their own personal progress. This will serve as your personal navigation app, throughout the month.

Fit for anyone at any stage in life, this program is structured to reinforce the importance and relevance of middos, while remaining a personalized journey of growth.

We all want to be better. Growth is magnified when it takes place as part of a larger community. Join a group in your own neighborhood, or participate in our global endeavor

at NCSY.ORG/MIDDOS. Let's do this together.

7178 W777 ORDER - 770

SEDER

YOU DECIDE TO MAKE A PEARL NECKLACE.

You dive into the depths of the ocean to retrieve the pearls yourself. Carefully, you begin to string each pearl together with the same care you hand picked each jewel with. You've finally finished, clicking the clasp into place and suddenly someone approaches you with scissors sending the necklace to the floor, each pearl dirtied in the process. You pick them up meticulously and place them in your hand only to notice their lack of luster. No longer sharing the appearance of pearls, you hold common marbles you've collected from a dirty ground.

Each one of us possesses qualities, skills, and facets of Judaism that are our pearls. We have the parts in our day that stick out to us and make us feel good and special. But we need that string that holds it all together- that makes it something beautiful and priceless instead of just a pile of marbles. That string that holds it all together, is the Middah of Seder, orderliness.

We live in a world of distraction. We are constantly pulled in multiple different ways. We find it hard to focus on the task that we have in front of us - whether that be our jobs, school, or sitting attentively at the dinner table without looking at our phones.

Here is a simple exercise that will help illustrate our challenge: start a timer. Now, read a book for as long as you can without being distracted in any way. No looking up. No mind wandering. No checking anything or playing with your pen. See how long you can go. It is near impossible for us to reach ten minutes. Our primary goal for this month is to create seder of the mind— to be able to truly focus on the task at hand.

There is another element of seder that also contributes to mindfulness and orderliness. A clean room is a clean mind. Our external environment impacts our internal world.

What about making your bed in the morning? Something so easy to start your day in an orderly manner. Rav Shmuel Kaminetsky

proudly boasts that he has made his bed every day for over 74 years! It is a way of life.

The world before creation was in complete disarray. In creating the world with a unique goal on each day, Hashem demonstrated for us the ultimate paradigm for order. In our lives, as we work to emulate Hashem, we use His example as we create meaning and order for ourselves.

Elul is the time to prepare for the Day of Judgment. It is the month to work on organizing our lives, one day at a time, in an effort to ensure that we are taking advantage of every precious second.

We are excited to invite you to engage in monthly contests and weekly challenges as we work toward accomplishing our goals. Over the month, our challenges will become deeper and more reflective. In the final week of each month, rather than working toward a goal that we present, you will be encouraged to choose something that will uniquely inspire you to create a life of seder for yourself.

The choice is yours. Do a little, or do a lot. Whatever you think would be helpful as you embark on your journey to bring greater seder into your life.

We encourage you to use the space provided, to take some notes on the steps you would like to take, on a given day, to bring order into your life.

You will also find weekly inspiring quotes and in the back, a daily limmud, and a collection from some of the great mussar figures of the previous generations who have written on our topic.

We are excited to embark on this journey together with you. Start by making your bed in the morning- a small change that will bring about a feeling of accomplishment as you start the day. By practicing and learning about seder together, we will take the

necessary steps to live a more orderly life, picking up

each pearl

from the floor and carefully stringing them together so they once again become a beautiful necklace.

TMI: AT A GLANCE

CHALLENGE:

Submit a picture that captures how Seder is present in your life this month.

Scan QR code to upload.

AUGUST-SEPTEMBER 2022 ELUL 5782

SUNDAY	MONDAY	TUESDAY	WEDNESDA
28 August 1	29 August 2	30 August 3	31 August
4 September	5 September Labor Day	6 September	7 September
11 September 15	12 September	13 September 17	14 September
18 September 22	19 September 23	20 September 24	21 September
25 September Erev Rosh Hashana			
LIET (Voil I Idollalia	WEEKLY	CHALLENGES	WEEK '
			Make your l

EDNESDAY	THURSDAY	FRIDAY	SHABBAT
t 4	1 September 5	2 September 6	3 September Parshat Shoftim
ber 11	8 September 12	9 September 13	10 September Parshat Ki Teitzei
nber 18	15 September 19	16 September 20	17 September Parshat Ki Tavo
nber 25	22 September 26	23 September 27	24 September Parshat Nitzavim
/EEK 1	WEEK 2	WEEK 3	WEEK 4
e your bed.	Leave calm and timely.	Be focused.	Personal Avodah

SUNDAY

) Was I goal oriented, intentional, and present today?) Did I make my bed today?	

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 1

Maharal (Nesiv HaTorah, Chapter 1) explains that one important goal of halacha is to help ensure seder in one's life:

The Torah is the order for man with any action that he will do, how he should act, and how he should organize his actions. This is the purpose of the Torah. Just like the Torah is the order of man, the Torah is the order of the world until the point that the Torah is the order of everything.

How does the Torah help ensure that we have *seder* in our lives? How does Maharal define *seder* in this context? Why is it important to follow *halacha* and instill life with a sense of order?

MONDAY

Was I goal oriented, intentional, and present today?
Did I make my bed today?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 2 The *gemara* in *Berachos* (31a) states:

תנו רבנן, אין עומדין להתפלל לא מתוך דין ולא מתוך דבר הלכה אלא מתוך הלכה פסוקה

The Rabbis taught, one should not stand to pray directly from involvement in judgment or deliberative law, rather from involvement in conclusive rulings.

One of the major aspects of *seder* is doing everything in its proper time. How does this ruling reflect that ideal?

TUESDAY

Was I goal oriented, intentional, and present today?Did I make my bed today?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 3 There is a *midrash* quoted in the introduction to the Ein Yaakov that debates which is the most important *pasuk* in the Torah. The 3 finalists are:

Love your neighbor as yourself, Listen Israel, Hashem our God, Hashem is One; The one lamb you shall offer in the morning, and the second lamb you shall offer in the evening.

The first two verses are very understandable – one is the paradigm of our interpersonal relationships, and one is a paradigm for our relationship with Hashem – but why would the third pasuk be a finalist? What is so significant about bringing the same sacrifice every morning and evening? How does this connect to our work this month on seder?

WEDNESDAY

Was I goal oriented, intentional, and present today?Did I make my bed today?

DAILY DOSE OF TORAH

What is the connection between *havdalah* knowledge?

The *gemara* in *Berachos* (33) quotes the opinion of Rav Yosef who explains as follows:

Because it is wisdom, they instituted it in the blessing of wisdom.

What does Rav Yosef mean that *havdalah* is wisdom? Rashi explains that it takes wisdom to distinguish between different elements, in this context between the holiness of Shabbos and the mundane nature of the week.

To be able to have proper *seder* we often need to have the wisdom to distinguish between different areas of our own lives. How do you balance the different obligations of your life and find the wisdom to separate tasks appropriately?

THURSDAY

 Was I goal oriented, intentional, and present today? Did I make my bed today?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 5 In our interpersonal relationships, we sometimes encounter people that are difficult. People who challenge our *middos* and force us to show restraint, patience, and fortitude. There is a *mishnah* in *Pirkei Avos* (*Chapter 4*) that may help us grow. It states:

He used to say: do not despise any man, and do not discriminate against anything, for there is no man that has not his hour, and there is no thing that has not its place.

Every person is here for a reason and to fulfill a purpose. When we inculcate the idea of *seder* into our relationships with others, we will be able to see this in people.

FRIDAY

Was I goal oriented, intentional, and present today?Did I make my bed today?	

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 6 The *gemara* in *Kiddushin* (30a) has the following teaching:

Rav Safrah said in the name of Rabbi Yehoshua son of Chananya, what is written "and you shall teach your son?" Don't read it and you shall teach, rather and you should divide into thirds. A person should always divide his years [of learning Torah]: a third learning mikrah, a third learning Mishnah, and a third learning Gemara. Who knows how long he will live?! Rather it means divide his days.

The *gemara* is teaching an important lesson that a person must divide his time appropriately between all the different areas of Torah. A person must have a daily plan and schedule for how he will learn and master all of Torah.

SHABBOS

Was I goal oriented, intentional, and present today? Did I make my bed today?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 7 The gemara in Menachos (99b) says:

קרא אפילו בן שמעון משום יוחנן רבי אמר ימוש לא קיים וערבית שחרית שמע קריאת אלא אדם

Rabbi Yohanan says in the name of Rabbi Shimon ben Yohai: Even if a person recited only the recitation of Shema in the morning and in the evening, he has fulfilled the mitzva of: "This Torah scroll shall not depart from your mouth."

Why is this paragraph the bare minimum that we must learn every day? Why is it important to recite it specifically at the beginning and end of each day?

ELUL 8 | SEPTEMBER 4 SUNDAY

Was I goal oriented, intentional, and present today?
Did I leave my home in a calm and timely manner?

DAILY DOSE OF TORAH

Every year in the beginning of Pesach, we sit down and contemplate the events that occurred to us and our people in Egypt. That night is called the 'Seder'. Now, it makes sense that we need to have a Seder of events on the most important night of the year in order to properly inculcate and internalize the various messages of the night, but why do we choose to call it that? Why not something more fundamental to the themes of the night?

MONDAY

_	I goal orien I leave my		•	•
			,	

DAILY DOSE OF TORAH

The *gemara* in *Sukkah* (25a) introduces a concept that if a person is busy doing one *mitzvah*, he is exempt from fulfilling other *mitzvos* that come up. While one is focused on one commandment of Hashem, he cannot distract himself even with another commandment of Hashem! One must be fully focused on the *mitzvah* at hand and give it his full attention.

How often do you jump from task to task and lose focus?

TUESDAY

Was I goal oriented, intentional, and present today?			
Did I leave my home in a calm and timely manner?			

DAILY DOSE OF TORAH

The *gemara* in *Shabbos* (3b) relates a story that Rav asked a question to Rabbi Yehuda Hanasi about carrying on Shabbos. Rebbi Chiya rebuked Rav that he is not allowed to ask a question to his rebbe unless it is the area that the rebbe is currently learning. Rav Yitzchak Hutner suggests that this *gemara* is not worried that the Torah scholar does not know the answer regarding a different area, rather it has to do with the nature of a Torah scholar. Someone who is truly invested in one area of learning, cannot be distracted to focus on a different area of learning.

Do you have such intense focus on the areas you are studying? What does this idea of focus and concentration have to do with the work necessary to acquire the trait of *seder*?

ELUL 11 | SEPTEMBER 7 WEDNESDAY

Was I goal oriented, intentional, and present today?Did I leave my home in a calm and timely manner?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 11 During the repetition of shemoneh esrei in Shacharis and Mincha prayers, the congregation needs to focus on the prayers of the chazzan. Therefore the Mishnah Berurah (124:17) writes:

One should be careful from reciting prayers or learning during the leader's repetition, even if he is able to concentrate on the end of the blessing and recite amen properly, so it will not be an 'orphaned' amen as will be explained later. Furthermore, this is not good behavior because the common people will learn from this behavior not to listen to the repetition and they will start idle chatter, God forbid. [The people learning Torah] will be causing the masses to sin.

How does working on the trait of *seder* help a person to **not** learn or say other prayers during the *chazzan's* repetition?

ELUL 12 | SEPTEMBER 8 THURSDAY

Was I goal oriented, intentional, and present today?
Oid I leave my home in a calm and timely manner?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 12 Every day when a Jew wakes up in the morning, he is greeted by an opportunity to talk to Hashem. When a person sits down to communicate with Hashem, he clears his mind and opens his prayer book. What do we call the prayer book? The *siddur* – coming from the word *seder*, order.

Have you ever thought about *tefillah* as an exercise in seder? Every day – three times a day – we are tasked to not only talk to Hashem, but to give order and purpose to our day through *tefillah*.

FRIDAY

Was I goal oriented, intentional, and present today?Did I leave my home in a calm and timely manner?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 13 What does *seder* look like in our interpersonal relationships? How does a sense of order come across in our *Bein Adam L'Chaveiro*?

The Maharal of Prague comments that the word *shalom* (peace) relates to the word *shalem* (complete). The Maharal explains that peace and harmony amongst people leads to a sense of completion in a community.

Perhaps it works in the other direction as well. When we feel a sense of completion within ourselves, we create peace with others. When we have internal orderliness and purpose, we reflect that towards other people. Internal order produces external order.

SHABBOS

○ Was I goal oriented, intentional, and present today?
Oid I leave my home in a calm and timely manner?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 14 In *Pirkei Avos* (Chapter 5) the Rabbis teach seven *middos* of a wise person. They are:

He does not speak before someone who is greater than him, he does not enter into the matters of his friend, he is not hasty to answer, he asks what is relevant and answers on point, he answers the first question first and the second question second, if he has not heard an answer he responds that he doesn't know, and he acknowledges the truth.

The Maharal of Prague in his commentary on *Pirkei Avos* explains that all seven of these characteristics point to the idea of *seder*. A wise person allows *seder* to permeate all aspects of his life, even in his daily conversations.

SUNDAY

Was I goal oriented, intentional, and present today?Was I completely focused on one task today?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 15 Sometimes we find in Jewish law that the order matters. For example, on Shabbos, there are several prohibited acts, known as the *Sidurah D'Pas*, the order of making bread. Each *melacha* (forbidden act) is another stage of making bread. For example, we need to plow the ground and then plant the seeds. We need to gather the produce in the field and then thresh it to make flour. These acts are only significant in the context of the goal: bread.

What areas of your life demand a strict order, but because it is difficult to see where it all leads, does it become hard to stay the course?

ELUL 16 | SEPTEMBER 12 MONDAY

Was I goal oriented, intentional, and present today?
Was I completely focused on one task today?

DAILY DOSE OF TORAH

Throughout the story of *Bereishis*, we are told with incredible detail how Hashem created the world. What is the purpose of teaching us the order of creation? How is it Godly to create order? What does that mean for us, people, who also try to create order in our own lives?

TUESDAY

Was I goal oriented, intentional, and present today?Was I completely focused on one task today?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 17 The *gemara* in *Taanis* (8a) quotes the following statement:

אם ראית תלמיד שלמודו קשה עליו כברזל בשביל משנתו שאינה סדורה עליו. ריש לקיש אמר

Reish Lakish said, if you see a student that his learning is as hard for him as bronze, it is because his learning is not organized.

How often do we feel frustration on our learning of Torah, simply because we have difficulty grasping the concepts? How much would review of our learning help us to feel more organized and clear in our learning?

ELUL 18 | SEPTEMBER 14 WEDNESDAY

Was I goal oriented, intentional, and present today? Was I completely focused on one task today?	

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 18 In the beginning of *Sefer Bamidbar*, the Torah outlines the different areas in which the tribes encamped and traveled in the desert. Each tribe had a unique location. Order and placement for each tribe provided practical benefits that led

Order and placement for each tribe provided practical benefits that led to less fighting. However, on a deeper level we can suggest that giving physical *seder* to the different tribes allowed them to flourish within their own communities.

How do we set up clear *seder* in our schools, shuls, and communities which allow greater success of the community members?

ELUL 19 | SEPTEMBER 15 THURSDAY

 Was I goal oriented, intentional, and present today? Was I completely focused on one task today?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 19 In the beginning of the third chapter of Sefer Koheles, the verse states: לכל זמן ועת לכל־חפץ תחת השמים.

Everything has a time and place under the Heavens.

There is a time for war, a time for peace, a time to laugh, a time to cry. Hashem made it that throughout our lives we encounter a range of emotions and experiences. Each one has a time and a place.

When we live a life with *seder*, we appreciate these different moments and try and focus on the purpose of each event.

FRIDAY

Was I goal oriented, intentional, and present today?Was I completely focused on one task today?

DAILY DOSE OF TORAH

The gemara in Berachos (30b) states:
The original Chasidim would wait one hour and then
pray, in order to concentrate properly towards their Father in Heaven.

Based on this practice the *Shulchan Aruch* (OC 93:1) writes that every person should wait a little bit, even just a few seconds, prior to beginning *shemoneh esrei* in order to focus properly.

How does this process of taking a deep breath and delaying the start of *shemoneh esrei* help a person focus on prayer? How could this help with having more *seder* in your entire day?

SHABBOS

_	Was I goal oriented, intentional, and present today? Was I completely focused on one task today?

DAILY DOSE OF TORAH

The gemara in Chagigah (5b) states: Hashem cries three tears every day: One for someone that could be learning Torah and is not. One for someone who can't be learning Torah and is, and one for someone that derives personal gains from supposedly selfless acts. What lesson should we learn from the imagery of Hashem crying for

people who are not fulfilling their personal mission?

SUNDAY

Was I goal oriented, intentional, and present today?Did I accomplish my personal <i>avodah</i>?	

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 22 There is a very set order that the *Kohen Gadol* must follow on Yom Kippur, the holiest day of the year, to ensure atonement for the Jewish people. There is a full tractate in the Talmud that goes into intricate detail to identify the correct order of the Yom Kippur service. What makes order so central to the day of Yom Kippur? Why was it so important in order to achieve purity and atonement?

ELUL 23 | SEPTEMBER 19 MONDAY

○ Was I goal oriented, intentional, and present today?					
Olid I accomplish my personal avodah?					

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 23 Seder in our physical environment is critical for an orderly life, and an orderly mind. The gemara in Bava Basra (58a) states:

Rabbi Yohanan asked: How should the bed of Torah scholars be kept? He replied: It is acceptable as long as there is nothing except sandals beneath it during the summer, and shoes beneath it during the rainy season, i.e., winter. And the bed of an ignoramus is similar to a cluttered [balus] storehouse, as he keeps a wide array of items beneath it.

Why does clutter allow for someone to be an ignoramus? What is the *gemara* trying to teach by describing a disorganized person in such harsh terms?

TUESDAY

Was I goal oriented, intentional, and present today?Did I accomplish my personal avodah?						

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 24 Jewish law mandates even the smallest things like how to tie your shoes in the morning. In the very beginning of the *Shulchan Aruch*, Rabbi Yosef Karo writes: One put on his right shoe, but not tie it. Afterwards he should put on his left shoe and tie it. He should then return and tie his right shoe. What could be a reason why we are mandated to do this in a certain way? How do you find comfort in the order of your day? How can you make

sure that your day remains orderly?

33

ELUL 25 | SEPTEMBER 21 WEDNESDAY

 Was I goal oriented, intentional, and present today? Did I accomplish my personal <i>avodah</i>?					

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 25 One of Hashem's names is *Makom*, meaning place. It is explained in the *midrash* (*Bereishis Rabba*, 68:9) as follows:

And he encountered the place. Rav Hunah said in the name of Rav Ami, why is God referred to as 'place'? Because God is the place of the entire world, and the world is not His place.

Hashem is the 'place' of everything that exists. What does that mean?

It could be that Hashem imposes *seder* into the world and gives everything its time and place, within the greater workings of the world as a totality. When we think about how orderly the world is, it allows us to realize and appreciate the divine hand behind it all.

THURSDAY

Was I goal oriented, intentional, and present today?Did I accomplish my personal <i>avodah</i>?					

DAILY DOSE OF TORAH

Rambam (*Laws of Fasts*, Chapter One) writes that the moment a person finds himself in a difficult situation, he must call out to Hashem and ask for mercy. However, if a person chooses not to *daven* when in a precarious situation, he is exposing his lack of true belief in Hashem. A person who really believes Hashem runs the world, acknowledges the *seder* of the world and that there is a master plan.

At difficult times in life, it can be hard to find a reason for our pain and suffering. Yet, we must continue to believe that Hashem has a plan. How can we work to find the order when sometimes things just seem so disorderly?

FRIDAY

_	Was I goal oriented, intentional, and present today?
	Did I accomplish my personal avodah?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 27 The Torah in *Parshas Vayikra* outlines that a person can bring a *korban olah* (burnt offering) either from an animal, bird, or fine flour. The wealthiest would bring animal sacrifices, those who couldn't afford an animal would bring a bird, and those who couldn't afford a bird would bring a sacrifice of fine flour. Yet, by all three the Torah states it was a pleasing fragrance to God. The last *mishnah* in *Maseches Menachos* states based on this a rule:

Equal is the one who brings a lot and the one who brings a little, if their intent is to the Heavens.

How does this concept help you to be able to have *seder* in your life?

SHABBOS

I goal orie		_	ent today	7?

DAILY DOSE OF TORAH

DAY 28 The *Mishnah* in *Avos* (Chapter 5) discusses a person's skills and proclivities at different points in one's life:

...בן עשרים לרדוף בן שלשים לכח בן ארבעים לבינה בן חמשים... לעצה בן ששים לזקנה בן שבעים לשיבה בן שמונים לגבורה...

At twenty for pursuit; at thirty the peak of strength; at forty wisdom; at fifty the ability to council; at sixty old age; at seventy fullness of years; at eighty the age of 'strength'...

What should you be dedicating more time to at this stage of life? What character traits do you have that point you towards certain actions, jobs, and responsibilities?

SUNDAY

○ Was I goal oriented, intentional, and present today?	
Oid I accomplish my personal <i>avodah</i> ?	
	_
	_
	_
	_
	_
	_
	_

DAILY DOSE OF TORAH

The *gemara* in *Rosh Hashanah* (29b) has a fascinating discussion whether one is obligated to have intent when performing a *mitzvah*. While there is a debate, it is certainly ideal for a person to have proper intent while performing a *mitzvah*. The idea of intent when performing a *mitzvah* is to be able to focus on the task at hand and give one's proper attention (and intention).

Have you seen through your work on *seder* this month an ability to have greater focus when performing *mitzvos*?

ADDITIONAL READINGS

עלי שור חלק ב' פרק תשעה-עשר סדר

ועד ראשון

מתפילת מעריב אנו אומרים: "ומסדר את הכוכבים במשמרותיהם ברקיע כרצונו'.
סדר מדוייק להפליא שורר בעולם, הן באבני-בנין הקטנטנים שלו כמו האטום והתא
והן בגופי-שמים האדירים כשמש וירח. סדר זה מעיד על רצון השולט בעולם –
רצון הבורא ית'. זוהי אחת הראיות החותכות על האמונה – אם יש בכלל צורך
בראיות, - כי 'עולם בלתי מחוסר' לא נוכל לתאר לעצמנו אפילו בדמיון. מאידך לא
ייתכו עולם מסודר בלי בסדר, והוא הבורא ית'.

גם בעולם הקטן שהאדם צריך ליצור לעצמו בחייו יש מקום ליחס זה בין סדר ורצון: אם אנו רואים אדם מסודר בעבודתו, אנו מבינים דהוא בעל רצון חזק. על אדם בלתי-מסודר נחרץ משפט: או אינו רוצה לעבוד, או – רצונו חלש מכדי לסדר עצמו ועבודתו. ואם בעבודה של דרך-ארץ הדברים אמורים, בעבודת השם עאכו"כ. עבודה אמיתית לא תתכן בלי סדר!

הסדר השורר בעולם הגדול מעיד על חכמת הבורא, כמ"ש ' ה' בחכמה יסד ארץ, כונן שמים בתבונה, בדעתו תהומות נבקעו' כו' (משלי ג, יט-כ). כך הוא גם בעוד למנו הקטן: כדי לעמוד על הסדר הנכון בחיינו, עלינו לקבוע אותו החכמה, בבינה ובדעת, ואז הוא יחזיק מעמד. ישער, איפוא, כל אחד בעצמו: מה אני רוצה להשיג בעבודתי? וכאשר יעמוד על זה בבירור, ישאל את עצמו: מה אני יכול לעשות כעת לפי כחותי כדי להשיג את מטרתי? על שתי שאלות אלו הוא צריך לדון בכובד ראש. אל ידרוש מעצמו יותר מכפי כחו, אך גם לא מעט מדי. מתוך בירורים אלה הוא יגיע לקביעות סדר פרטי ליומו ולילו, ליום חולו שלו ולשבתו. בר דעת יקבע לעצמו סדר נבון: לא יעמיס על עצמו יותר מדי כדי שלא יתמרד נגדו אחר כך. הוא יקח לעצמו זמן מספיק לשינה, לארוחות, למנוחה ולשיחה, אך לא יוותר בשום אופן על קביעות הזמן לתפילה מסודרת ועל קביעות סדרים חזקים ללימוד תוה"ק. חזקים עלינו דברי חז"ל בסנהדרין ז, ע"א:

אמר ר המנונא אין תחילת דינו של אדם נידון אלא על דברי תורה שנא' 'פוטר מים ראשית מדון'

רש"י: "תחילת דינו לעתיד לבא על דברי תורה – שלא עסק בתורה, שפוטר תורה מעליו היא ראשית מדונו. תורה נמשלה למים דכתיב הוי כל צמא לכו למים.

תוס': "והא דאמרינן בפרק במה מדליקין דף לא, ע"א ששואלין לו נשאת ונתת באמונה ואח"כ קבעת עתים לתורה – התם באדם שעוסק בתורה מיירי. אי נמי ששואלין תחילה על משא ומתן באמונה ומ"מ יקבל דינו תחילה על דברי תורה".

הרי אדם שעסק בתורה שואלים אותו עוד אם קבע *עתים* לתורה, היינו אם היו לו *סדרים* לעסק בתורה, כי הבדל גדול הוא בין אדם שלמד תורה אבל בלי סדרים קבועים ובין מי שמסודר בלימודו שבודאי זה האחרון יצליח לאין ערוך יותר. וגם העוסק במשא ומתן כדי פרנסתו חייב לקבוע עתים לתורה ועל עסק התורה הוא ראשית ועיקר דינו!

מעתה, ראשית ההתלמדות שלנו ב"סדר" הוא ההתבוננות: מה אנחנו רוצים?

כאשר מצאנו תשובה על שאלה ראשונה זאת, נשאל עצמנו: מה אנחנו, כפי מצבנו כעת, יכולים לעשות כדי להוציא רצוננו אל הפועל ממש?

אחרי זה נקבע לעצמנו את סדר יומנו: מתי לשכב לישון ומתי לקום, מתי להתפלל וכמה זמן לתת לעצמנו לארוחת בקר, וכן סדר כל היום. ונדע כלל גדול זה: סדר מעיד על רצון, ורצון אמיתי מוכרח להתבטא בסדר!

גם לגבי קביעת סדר היום נוהג הכלל הגדול בעבודה: תפסת מרובה לא תפסת, תפסת מועט תפסת. קביעת הסדרים צריכה להיות כך שהאדם לא ירגיש את עצמו יותר מדאי כבול, כי אם סדר יותר מדאי מיצר לו, הוא עלול לעורר את כח המרידה ולפרוק מעל עצמו כל עול הסדר.

ועד שני

אם קבענו לעצמנו כבר את סדר יומנו, שומה עלינו לשמור אותו בעקביות, ואין זה מהדברים הקלים. ברם, עלינו לדעת כי ההצלחה בעבודה תלויה בזה. הרש"ז מקלם זי"ע ממחיש את ענין הסדר בציור משרשרת של מרגליות, שיש לו מנעול קטן. אם נחקור מהו העיקר – המרגליות או המנעול? לכאורה המרגליות הן העיקר. אך אם אין המנעול, מתפזרות כל המרגליות ונשארים עם החוט לבד – הרי בכ"ז המנעול הוא עיקר גדול! והנה האדם הוא צרור מרגליות: הוא מלא כחות, כשרונות, מידות ומעלות. הסדר דומה למנעול של השרשרת. והנה אם אין לאדם סדר, מתפזרות כל מעלותיו והוא נשאר נעור וריק, אם כן – איזה עיקר גדול הוא הסדר!

שמירת הסדר צריכה תמיד חיזוק: פעם צריכים להפסיק שיחה נאה באמצע בגללו, פעם – לחדול מעסק חביב, פעם צריכים להתגבר על חולשה גופנית ופעם לדחות איזה ענין חשוב. אך בזה הכלל הוא: עקשן יצליח.

יש לקבוע זמן קצר של כמה דקות בערב לפני השינה לסקור את היום איך משמרו הסדרים. (אדמו"ר קיים מעצמו במשך *שנים* מאמר 'יפקדם לבקרים ולרגעים יבחנם'

(שע"ת ב, טו) ורשם כל יום מה עשה בכל דקות היום!)

ועד שלישי

"אמר רבא מיום שחרב בית המקדש כל יום ויום קללתו מרובה משל חברו שנא" בבקר תאמר מי יתן ערב ובערב תאמר מי יתן בקר – הי בקר, אילימא בקר דלמחר – מי ידע מאי הוי! אלא דחליף ואלא עלמא אמאי מקיים? אקדושה דסידרא ואיהא שמיה רבא דאגדתא שנא' ארץ עפתה כמו אופל צלמות ולא סדרים, הא יש סדרים – תופיע מאופל!"

רש"י: "אקדושה דסידרא – סדר קדושה שלא תקנוה אלא שיהו כל ישראל עוסקין בתורה בכל יום דבר מועט שאומר קריאתו ותרגומו והן כעוסקי בתורה וכיון שנוהג בכל ישראל בתלמידים ובעמי הארץ ויש כאן שתים, קדושת השם ותלמוד תורה, חביב הוא. וכן יהא שמיה רבא מברך שעונין אחד האגדה שהדרשן דורש ברבים בל שבת והיו נוהגין כך ושם היו נקבצין כל העם לשמוע לפי שאינו יום של מלאכה ויש כאן תורה וקידוש השם" (סוטה מא, ע"א)

כאשר בית המקדש היה קיים, ירד על העולם שפע רב של ברכה בהארת-פנים.
אחרי החורבן נסתם השפע הזה ובמקומו בא הסתר פנים. ברבות הימים החושך
הולך וגובר ורבה המבוכה, הן בחיים המדיניים והכלכליים והן ברוחניות, הן בכלל
והן בפרט. כל זאת מפני שעבודת הקרבנות בטלה שהיא קירבה את הכלל ישראל
ואת כל העולם כולו אל הבורא ית' ובזה פתחה צינורות של שפע ברכה. אך סוף סוף
הרי הכלל ישראל קיים, והעולם על תלו עומד, ובהיעדר העבודה בביהמ"ק – על מה
קיים העולם הכל זאת? טרחו חז"ל וחיפשו מינימום של תורה וקידוש-השם הנוהג
בכל ישראל אשר בגללו העולם ראוי להתקיים, ומצאו שני סדרים קטנים אלה: הקד
דושה ב'ובא לציון' שיש בה גם התרגום והקדיש אחרי הדרשה בשבת. והכלל הגדול
בזה: 'הא יש סדרים – תופיע מאופל!'

כל אחד יכול להרגיש בזה. בתום יום מסודר נחה דעתו של האדם, בהרגישו שהיום היה מלא ומוצלח. וביומא דפגרא שהסדרים הרגילים בטלים ולא השכיל לסדר עצמו אז – היום עובר בלי קחת ובלי תת, ובסופו מחשבה נוגה: הכזה היה יום טוב? והיה אם תפגוש אדם הנבוך בכל עניניו: מסופק בעצמו ומסופק בהשקפותיו, טרוד בעסקים קטנים ואינו רואה עתיד לפניו – לך ובדוק סדרי חייו, ותמצא שאינו מסודר, בעסקים קטנים ואינו רומה פלא שאדם זה שקוע בחושך ומגשש כעיור בצהריים!

ולגבי דידן – יש עוד למלאות חלל ריק: לימות חול כבר קבענו לעצמנו סדר, ואיך שהוא אנו שומרים אותו. אך לימי שבת ויו"ט עדיין לא קבענו סדר, ולכן דווקא ימי עליה אלה עוברים עלינו בלי התעלות, ועוד – בבטלה יתירה. לכן נקבע לעצמנו גם לימים האלה סדר מרווח, שתהא בו מנוחה, אך גם תורה וקדושה, ואולי נזכה עי"ז לטעום טעמא של שבת – הרי "טועמיה – חיים זכו".

ועד רביעי

לא תמיד עומד לנו הסדר שקבענו לעצמנו. ישנם מאורעות וענינים דחופים הדוחים את הסדר הרגיל. לפורטם אי אפשר כי רבים הם, וגם זהו חלק מחיי האדם שיש בהם תנודות ומקרים רבים המוציאים אותנו מהסדר הרגיל. בתקופות אלו נבחן האדם אם אז הוא יודע לסדר את עצמו. איש "מסודר" ידע לסדר את עצמו היטב: הוא ידע מה להקדים ומה לאחר, כיצד להתכונן למה שצפוי לו. מה עלוב האדם המתגלש לתוך המאורעות החשובים ביותר בחייו בלי סדר, בלי הכנה, בלי שליטה של רצון וסדר! ובוא וראה מה שאמרו חז"ל על נח בצאתו מהתיבה: "ויחל נח איש האדמה ויטע כרם – עשה עצמו חולין, שהיה לו לעסוק תחילה בנטיעה אחרת". (נח, ששי ורש"י מבר"ר פל"ו, ד). בודאי היתה לנח מחשבה קדושה בנטיעת הכרם. אולי רצה להקריב נסכים בקרבנו. אבל החשבון היה מוטעה, כי תחילה היה לו לעסוק בנטיעה אחרת. הסדר של הנטיעה היה מוטעה, וראה מה עלתה לו – הוא לעסוק בנטיעה אחרת. הסדר של הנטיעה היה מוטעה, וראה מה עלתה לו – הוא עשה עצמו חולין, "איש אדמה"!

הוי אומר: אדם הקולע לסדר נכון בחייו שומר על הקדושה העצמית שלו המוטבעת בו מיצירתו, ואם הוא מקדים את המאוחר, הוא עלול לאבד קדושה זו ולעשות עצמו חולין, ממש מאגרא רמא לבירא עמיקתא! זוהי הערה נוראה. ואף אנחנו נתלמד מעתה לסדר עצמנו במקרים החורגים מהסדר הרגיל שלנו, וכגון במעשה מצוה שאי אפשר באחר הדוחה סדר לימוד תורה. ונשכיל לסדר עצמנו אז, א. שלא לבטל יותר מדי מהסדר הרגיל, ו-ב. לעשות את המוטל עלינו ביעילות ובסדר נכון. בערב אחר מעשה כזה נחשוב אם הדבר יצא בסדר נכון ובהכנה נכונה. ונוכל להרגיש היטב אם הרווחנו ברוחניות מהמעשה ההוא או אם הפסדנו. הרי אלה הם מעשים כמעט בכל יום, ולכן ענין זה יוכל היטב להכנס להתלמדות שלנו בסדר.

ועד חמישי

מצאנו, כי שני הסדרים שעליהם העולם קיים הם תורה וקידוש השם. התורה היא גילוי רצונו ית', ולימודה מקדש את האדם. אחרי הלימוד והקיום צריך עוד להתקדש שם שמים בעולם, כי לא די בגילוי רצונו ית' בעולם – גם קדושת שמו ית' צריכה להתגלות במידת-מה בעולם כדי לקרב את הבריאה לבוראה. וחז"ל דקדקו לומר שהעולם קיים "אקדושה דסידרא ואיהא שמיה רבא דאגדתא," היינו שהתכלית העיקרית הוא קידוש שמו ית', וכך מפורש בתדבא"ר פי"ח: "לא נתן הקב"ה לאדם חכמה ובינה, דעה והשכל אלא לקדש שמו הגדול." אך אי אפשר לקדש שמו ית' אם אין אדם יודע רצונו ית'. מכאן החומר הרב בהלכות קידוש השם "אשר אנחנו מצווים לפרסם האמונה הזאת האמיתית בעולם שולא נפחד בהזק שום מזיק ואע"פ שבא עלינו מכריח לבקש ממנו לכפותנו שלא נשמע אליו אבל נמסור עצמנו למיתה ולא נתעהו לחשוב שכפרנו אע"פ שלבותנו מאמינים בו ית'" (ספר המצות מ"ע ט'). ומה איכפת, לכאורה, אם נתעה לאיזה גוי שיכור המאיים עלינו? אך שמו ית' אינו

מושג מופשט אלא מציאות אמיתית גדולה ונוראה, וכל הנמצאים לא נמצאו אלא מאמיתת המצאו (יסוה"ת א, א), ומציאות זאת מתגלה בעולם רק ע"י שאנחנו מוסרים נפשנו בעדו ית'; ומציאות זאת צריכה להיות כל כך ברורה בעולם עד שהגוי האחרון בעולם צריך להכיר אותה ע"י המסי"נ שלנו.

לא די במסירת נפש למות על קידוש השם. אנחנו חייבים בעיקר לחיות על קידוש השם; על זה בנויות ההלכות החמורות של איסור חילול השם, ובפרט לתלמידי חכמים זוהי תורה שלימה כמבואר בהלכות יסוה"ת ה, יא יעויי"ש.

המינימום של תורה וקידוש השם הדרוש לקיום העולם מצאו חז"ל בשני הסדרים הנ"ל, אך בודאי הוא מהדברים שאין להם שיעור, ובמה שנוגע לעניננו אנו לומדים מכאן כי כל סדר חיינו צריך להיות מכוון לשני עקרים אלה. שני הסדרים הבסיסיים בזה הם: קביעת עתים לתורה ולתפילה. הרי בעצם ענין התפילה יש קידוש השם, שהיא נקראת בתורה "קריאה בשם השם (ויקרא בשם ה' – וצלי בשמא דה"" – לך לך, ראשון). זמן תורה לחוד וזמן תפילה לחוד (שבת י, ע"א), ואין לדחות בשום אופן התפילות לקרן זוית מרוב התמדה במקום טוב, מבלי לדלג ולחטוף, אלא במתינות ומנוחת-נפש.

והנה אמרנו כבר כי לא תמיד יכולים חיינו להתנהל לפי הסדר שקבענו להם, פעמים רבות הסדר מופרע ע"י ענינים שאי אפשר לדחותם. אך גם לגבי דברים החורגים מהסדר הקבוע עלינו להיות מסודרים, וכיצד נסדר עצמנו אז? דווקא במקרים כאלה צריך כל מבטנו להיות לשני עקרים גדולה אלה: לימוד תורה וקידוש השם בהנהגה שלנו, ולפי עיקרים אלה נתכנן הנהגתנו. מקרים כאלה הם מעשים בכל יום, אלא שלא נוכל לדעת מראש מה ילד יום, לכן עלינו לתת דעתנו בכל יום לכל שבבוא מקרה הדוחה את הסדר הקבוע שלנו, שנתלמד לסדר עצמנו לגבי כל מקרה כזה, ובכל ערב ניתן לעצמנו דו"ח אם נהגנו אז בסדר ראוי לפי הנ"ל. זה דורש שימת-לב בתמידית בכל ימי חיינו ממש.

ועד ששי

אדמו"ר נ"ע אמר בשיעור החומש שלו בהגיעו לפרשת יפת תואר בכי תצא: "כאן קבעה התורה, שהאדם צריך לסדר את עצמו אפילו בשעת יאוש. אפילו חרב חדה מונחת על צוארו אל יתיאש עצמו, וצריך לסדר עצמו לפי המצב." דבר גדול גילה אדמו"ר בזה: אין מצב בעולם שאין אדם יכול, וחייב לסדר את עצמו! או מסודר, או – מיואש! אפילו בהגיע אדם לזיבולא בתרייתא, למחלה אנושה ולשעת מיתה הוא צריך להתלמד לסדר עצמו. הן עבודה גדולה היא זו כיצד להתנהג במחלה, כיצד לסבול וכיצד למות, ולא לאבד עשתונותיו בשם מקרה ר"ל. הרי התורה הראתה לנו דרך כיצד להתנהג אפילו בשעה שתקפה עליו תאוותו שמוטב שיאכל בשר תמותות שחוטות ולא יאכל בשר תמותות נבילות (קידושין כב, ע"א). במקום אחר בספר

הבאנו המימרא של הגר"י פטרבורגר נ"ע שיש הבדל גדול בשמים בין אדם העובר עבירה באנחה לבין העובר בלי אנחה – גם הבדל פעוט כזה משנה הרבה לגבי דינו!

תקיפת היצר, מחלה ומיתה הנם מקרים קיצוניים לגבי עבודת הסדר. אך כאשר נשקיף על חיינו יום יום בהשקפה קלה ניווכח לראות כי כל יום ממש מתרחשים מקרים שבהם אנחנו מאבדים עשתונותינו כהרף -עין אנו מתגלשים לתוך מידות רעות והנהגה פרועה, ר"ל, וממש בלי משים אנחנו מאבדים את הצורה האנושית שלנו. איזה מקרה ברחוב או איזה מצב מתוח בבית כבר מוציא אותנו ממצב הסדר הרגיל. וכמה עלינו לשים לבנו לכך שבכל מקרה כזה נזכור מיד שעלינו לסדר עצמנו והנהגתנו שלא ייאמר עלינו "ואם תלכו עמי קרי – במקרה" (בתוכחת בחקותי).

מכל האמור אנו לומדים כי "סדר" צריך להיות מעלה עצמית באדם שאינה עוזבת אותו לעולם. אי לזאת, מה רבה העבודה הזאת להתאמץ בשארית כח לקנות מעלה זו, להיות מסודר! ומה נפלאים הדברים, כי ההבדל בין אי-סדר ובין סדר הוא כההבדל בין חושך לאור: הא יש סדרים – תופיע מאופל!

PERSONAL REFLECTION

-
 <u></u>

-	

—
_
_
_

